Coronavirus CivActs Campaign presents

CIVIC ACTION TEAMS

FAIR FACTS

अंक
१०६

०५ ।०२ ।२०७८

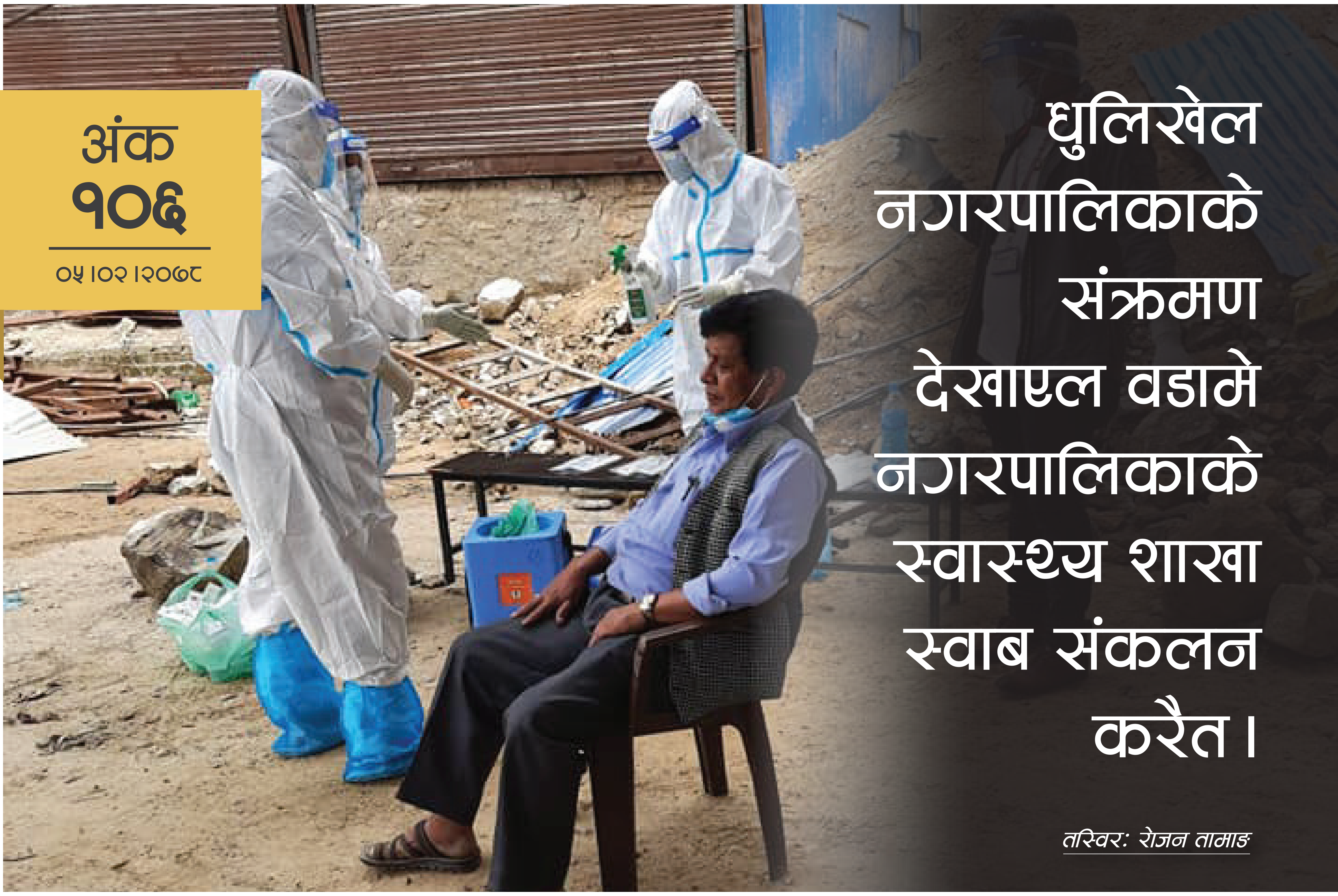

धुलिखेल नगरपालिकाके संक्रमण देखाएल वडामे नगरपालिकाके स्वास्थ्य शाखा स्वाब संकलन करैत।

तस्विर: रोजन तामाङ

अस्पतालमे कोरोना संक्रमितके लेल अक्सिजन उपलब्ध कराब सह-सचिवके संयोजकत्वमे कार्यदल गठन । कोनो समस्या समस्या भेलापर सर्वसाधारणसभ **०१-४२७१७३०, ०१-४२८६६६०** आ टोलफ्रि नम्बर **११४०** मे सम्पर्क कर सकैत छी ।

थप विवरणहरुको लागि यहाँ क्लिक गर्नुहोस्

यस अंक भित्र

महामारीमे जनानी आ धियापुता उपर होबवला हिंसाके चित्र

कोभिड - १९ के कारण जान गुमाबवला के संख्या सँ आत्महत्या करबलाके संख्या करिब ३० गुणा सँ बेसी छलै ।

कोभिड विरुद्ध खोप लगाबके लेल अनलाईन फारम भर सकै छी

खोपके उपलब्धता भेलाके बाद प्राप्त विवरण अनुसार व्यवस्थित रुपमे खोप लगाब सहज होई कहिक सरकार ई सुविधा अनलक अछि ।

कोभिडके गम्भीर रोगीके श्वास बटैत अभियानकर्मी

आफतमे सरकार अपन नै होईछै, हमसंगीसभ मिलक संक्रमितके किछ सहयोग कर सकब कि कहिक लागल छी ।

फयाक्ट सिट

पहिलो पटकको लकडाउनमा हिंसा र आत्महत्याका घटना दर डरलाग्दो तरिकाले बढे । के यो अवस्था फेरी दोहोरिएला?

कोरोनाके कारण नेपालमे पहिलबेर २०७६ चैत्र ११ गते सँ २०७७ साउन १० गते तक जनानी तथा धियापुतासभसंगे भेल हिंसाके घटनासभ

बलात्कारके घटना
७१७

बलात्कारके प्रयास केने घटना
१९९

बहु बिवाहके घटना
१२२

बाल बिवाह
१७

बाल यौन दुराचार सम्बन्धी घटना
७९

अप्राकृतिक यौन सम्बन्ध
१४

डाईनके दोष
१०

गर्भ पतनके घटना
९

छुवाछुतके घटना
७

घरेलु हिँसाके घटना
१९३१

आत्महत्या सम्बन्धी घटना
१३४३

जम्मा घटना
४४४८

उपरके आँकडा देखवै त, २०७६ चैत्र ११ गते सँ २०७७ साउन १० गते तक नेपाल सरकारद्वारा कएलगेल बन्दाबन्दीके समयमे जनानी, धियापुता तथा जेष्ठ नागरिक विरुद्ध जम्मा ४४४८ घटना घटलै । जै मे सँ आत्महत्या सम्बन्धी घटनासभ मात्रे १३४३ छै । जखन कि अहि अबधीमे कोभिड - १९ के कारण जान गुमाबवलाके संख्या ४५ कोई छथि । ई आँकडा नेपाल प्रहरीमे दर्ता भेल घटनापर मात्रे आधारित छै । अखन फेर नेपालके अधिकांश जिलामे निशेधाज्ञा जारी छै । अई समयमे सेहो एहन घटना दोहरायके सम्भावना प्रवल छै । **२०७८ बैशाख १६ सँ बैशाख २९ तक मात्रे सेहो राष्ट्रिय महिला आयोगमे २२ टा घरेलु हिंसा आ १० टा जनानी विरुद्ध होबवला हिंसाके मुद्दा दर्ता भळचुकल छै ।** महामारी विरुद्ध लड्के लेल योजना बनाबैत काल जनानी आ धियापुता तथा जेष्ठ नागरिक उपर होबवला हिंसापर ध्यान देनाई सेहो ओतबे जरुरी छै ।

Source: https://cid.nepalpolice.gov.np/index.php/cid-wings/women-children-service-directorate

हल्ला र तथ्य

कोभिड विरुद्ध खोप लगाबके लेल सरकार आवेदन खुल्ला केने छै कहिक सुनैत छी । कहिया सँ लगाब पेतै ?

वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयसँ १८ वर्ष या ओई सँ उपर आदमीके कोभिड - १९ विरुद्धके पहिल खुराकके लेल अनलाईन आवेदन फारम भर आग्रह केने छै । खोपके लेल www.vaccine.mohp.gov.np मे जाल्क जरुरी विवरण भैरक पेश कर सकवला व्यवस्था मन्त्रालय केने छै । ई स्वैच्छिक, व्यक्तिगत आवेदन छै । ई फारम भैरते देरी खोप लगाबके सुनिश्चितता लेकिन नै भेल मन्त्रालय जनौने अछि । लेकिन, खोपके उपलब्धता भेलाके बाद विवरण अनुसार व्यवस्थित रुपमे खोप लगाब सहज होई कहिक सरकार ई सुविधा अनने छै ।

Source: https://vaccine.mohp.gov.np/

पहिल मात्रा चाईनिज खोप लगेनेके दोसर खोप सेहो लगारहल छै कहादन । फेर बन्दाबन्दी सेहो छै । कत, केना आ कहिया लगेबै ?

पहिल मात्रा भेरोसेल (चाईनिज) खोप लगेने आदमीके २०७८ जेठ २ गते सँ ११ गते तक नजिकके वडाके खोप केन्द्रसँ भोर १० बजे सँ दुपहरके ४ बजे तक खोप दलरहल छै । अखनके निषेधाज्ञाके ध्यानमे रखैत खोप लगेने आधारमे खोप कार्ड लल्क खोप केन्द्रमे जाय परत । के कोन दिन खोप लगाब पाओत से विस्तृत रुपमे निचा देलगेल विवरणमे देखल जाऊ ।

Source: https://cutt.ly/ibVWVEk

अखन बैकमे ५० हजार सँ उपरके मात्रे कारोबार होईछै कहिक सुनैत छी । कि कम पैसा होबवला निकाल आ जम्मा कर नै पेतै ?

अखन के अवस्थामे जोखिमके ध्यानमे राखैत बैंकसभ भिडभाड नै होई कहिक बैकर्स संघ किछ मापदण्ड बनौने छै । जाही अनुसार अपन खातामे भेल पैसा जरुरतके हिसाब सँ निकाल सकैछी लेकिन जम्मा रु. ५० हजार सँ बेसी पैसा मात्रे कर सकब । तहिना कल्क, एटिएम, पैसा पठेनाई (चेक, आईपिएस, आरटिजी), विप्रेषण भुक्तानी, अन्तरराष्ट्रिय व्यापार सम्बन्धी कारोबार, लेकिन पहिलेहि जका सुचारु रहतै ।

Source: http://nepalbankers.com.np/press-release-30-baishak-2078/

कोभिड - १९ प्रतिकार्यमे सरकारको

योजना आ कार्यान्वयन

वास्तवमे कोन बात सँ अपनासभके मृत्युके मुहमे पहुचाँरहल अछि ? विषाणु ? या भ्रष्टाचार, अप्रभावकारी व्यवस्था आ ईमान्दार नेतृत्वके कमी सँ ?

बैशाख २२

कोभिड - १९ रोकथाम, नियन्त्रण आ ईलाजके लेल नेपाल सरकार सँ भेल आदेश आ निर्देशनके कार्यान्वयनके दैनिक प्रगति विवरण **प्रत्येक दिन ५ बजे** प्रेस विज्ञप्ति जारी करतै ।

बैशाख २२

स्थानीय तहसभ गामटोलमे दैनिक **नि:संक्रमण** करके व्यवस्था मिलेतै ।

देशभैरके अक्सिजन उद्योगके **अनुगमन** कलक **पूर्ण क्षमतामे सञ्चालन** करके व्यवस्था मिलेतै ।

बैशाख २३

बैशाख २३ देखी

कोभिड अस्पतालसभमे भेल **कूल शैया संख्या, भरल** आ **खाली शैयाके संख्या** सम्बन्धि बास्तविक समयके विवरण उपलब्ध होई तेना क वेवसाईटमे राखब आ सर्वसाधारणके कोन अस्पतामे कोन समयमे कतेक शैया उपलब्ध छै से देखक तत्काल बिमारलिल्जायके व्यवस्था करब ।

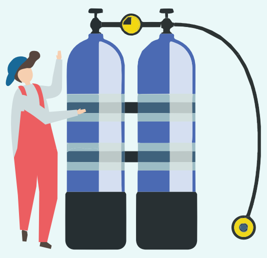

बैशाख २४ सम्म

अक्सिजन प्लाण्टसभ जरुरी मर्मत आ देखभाल कलक सञ्चालनमे आनब ।

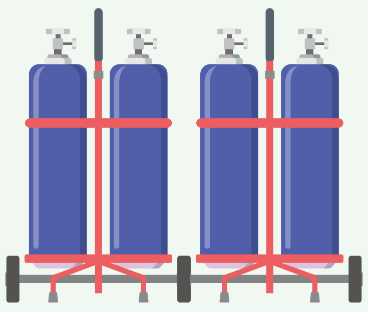

बैशाख ३१ सम्म

चीन सरकारसँ अनुदानस्वरुप प्राप्त होबवला २० हजार **अक्सिजन सिलिण्डर** मे सँ पहिल खेप आनब (४०० सिलिण्डर आबिचुकल)

■ **कार्यान्वयन नभएको** ■ **आंशिक रुपमा कार्यान्वयन भएको** ■ **कार्यान्वयन भएको**

कोभिड - १९ को दोस्रो लहर शुरु भएसँगै सरकारले यस विरुद्ध लड्न द्रुत योजनाहरु बनायो । तर, कार्यान्वयनमा भएको ढिलासुस्ती र त्यसको कुनै प्रभावकारी परिणाम नदेखिनाले भने, आम नागरिकमा निरासा छाएको छ । माथी प्रस्तुत गरिएका ६ वटा योजना मध्ये जम्मा एउटा योजना मात्र कार्यान्वयनमा आएको छ । आफैले बनाएका योजनाको जवाफदेही तरिकाले कार्यान्वयन नहुनु र कार्यान्वयन गर्ने पक्षको व्यवस्थापकिय लापरवाहीका कारण आम नागरिकले दैनिक रुपमा कठिनाईहरु भोग्नु परिरहेको छ । अझै पनि अक्सिजन प्लाण्टहरुको नियमित अनुगमन गरेको र अस्पतालहरूमा कहाँ कती बेड खालि छन् भनेर सार्वजनिक गरेको तथ्यांकले पनि वास्तविक समय अनुसार जानकारी दिँदैन । यो सँगै प्राय नागरिक पाउनुपर्ने सूचनाबाट बञ्चित भइरहेकोले पनि संक्रमितहरूले ज्यान गुमाइरहेकाछन् । के कार्यान्वयन बिनाको योजना बनाउनुमात्र प्रयाप्त हुन्छ ? नतिजा बिनाको अनुगमनको कुनै अर्थ छ ? के सरकारले बनाएका यि योजना कोभिड - १९ विरुद्ध लड्न प्रयाप्त छन् ?

Source: https://cid.nepalpolice.gov.np/index.php/cid-wings/women-children-service-directorate

श्रमिक साथी

Shramik Sanjal

कुवेतमे खोप नै लगेलापर यात्रामे प्रतिवन्ध, कतारमे रमादानके अवसरमे आममाफी

यूएई:

• आबुधावीमे जुलाई १ सँ हरियर क्षेत्र (जोखिम नै भेल क्षेत्र) सँ आबवला यात्रुसभके क्वारेन्टाईनमे नै रह परत। हरियर क्षेत्र प्रत्येक सप्ताह अद्यावधिक कएल जेतै । अखन नेपाल हरियर क्षेत्रमे समाबेस नै छै । अपन नागरिक आ कुटनीतिक आयोगके आदमी बाहेक नेपाल लगाएत आरो ४ देशसँ आबवला यात्रुसभके बन्द केने छै ।

• दुबईमे रस्ता तथा मस्जिद कातमे बैस कल मांगबला २४ टा आदमीके अल राफाके सिपाही पकरने छै । एना रस्तामे मांगवला काम केलापर ५ हजार दिहराम जरिवाना आ ३ महिना कारावास सजाय होबके नियम छै ।

ओमान:

• रात्रिकालीन कर्फ्यू अन्त होबके साथे आरो बातसभ सेहो सहज होबवला छै । बस सेवा सञ्चालनमे आबवला छै । रेष्टुरेन्ट आ क्याफेसभ ५०% क्षमताके साथ सञ्चालन हेतै । लेकिन, व्यायामशाला, पार्टी हल आ स्विमिङ पुलसभ मुदा दोसर सूचना नै आबतकके लेल स्थगित कएलगेल छै ।

• मध्यपूर्वके नेपालीसभ सँ सहयोग आ एनआरएनके पहलमे १ करोड ८ लाख २० हजार संकलन कलक ५६० थान अक्सिजन सिलिण्डर मई १५ मे नेपाल पहुचाएल गेल ।

कुवेत:

• कुवेतद्वारा मई २२ सँ दैनिक १ हजार आप्रवासीके कुवेत फिर्ता आब देतै । लेकिन, नेपाल, पाकिस्तान, बंगलादेश आ श्रीलंकासँ सिधा उडान मुदा निषेधे अछि ।

• कुवेत हवाईअड्डामे क्विक कोभिड टेस्ट बुथ राखल जारहल छै ।

• सन् २०२० भितर मात्रे ४,४७,००० कोईके कार्य अनुमति रद्द कएलगेल छै ।

साउदी अरब:

• १७ मई सँ कोभिड विरुद्धके मापदण्ड पालना करैत सब नाकासभ खुल्ला कलक आगमनके सहज बनाओल जेतै ।

• १७ मई सँ सब होटल तथा रेस्टुरेन्ट सेवा खुल्ला कएल जेतै । लेकिन, प्रत्येक ७ दिनमे कामदारसभके पिसिआर परीक्षण कराक नेगेटिभ रिपोर्ट साथे मे राख परतै ।

www.facebook.com/shramik.sanjal सँ आँहा प्रत्येक रविदिन, बुधदिन आ शुक्रदिन साँझमे युएई समय UAE Time (8:00 PM), Qatar, KSA, Kuwait (7:00 PM) Malaysia (12 Midnight) मे हमरासभके प्रत्य देख सुन सकैत छी।

LIVE

खिस्सा किनाराके

जे बिमारीसभके लेल अक्सिजन खोज दिन राईत खटैत रहैत छैथ

शुशिल केसी कोभिडके कारण प्रदेश अस्पताल सुर्खेतमे भर्ना भेल छलैथ । ओत सँ डिस्चार्ज भेलाके बाद म्यासेन्जरके एकटा समुहमे केसी लिखलैथ, कोभिडके कारण प्रदेश अस्पतालमे भर्ना भेल बिमारीसभ लगाएतके खानाके समस्या छै । ऊ समाधान कर किछ कल सकैत छी कि ? तेकर बाद ओही समुह केसी अईके लेल अपने २ दू हजार सहयोग करब कहलैथ । पत्रकार महासंघ सुर्खेत शाखाके उपाध्यक्ष सुदिप पुरी १ हजार सहयोग करब कहलैथ । तेना करैत करैत सात हजार रुपैया जम्मा भेलै । तेकरबाद सुर्खेतक जुझारु नैजवानसभ एकटा अभियान प्रारम्भ केलक, "कोभिड १९ स्वसहयोग समुह" । अखन अई समुहमे ५ कोई सदस्य सुदिप पुरी, धर्मराज आचार्य, खगेन्द्र पुरी, मिलन श्रेष्ठ आ प्रवासकुमार शाक्य सक्रृय रुपसँ लागिरहल छैथ । कोभिडके समयमे अपना जोखिम होईतो सेहो ऊसभ सुर्खेतमे अक्सिजनके आपूर्ति करमे सकृय भेल छैथ । सुदिप, प्रवास आ मिलन पेशासँ पत्रकार छैथ त धर्मराज व्यवसायी आ खगेन्द्र बैंकमे कार्यरत छैथ ।

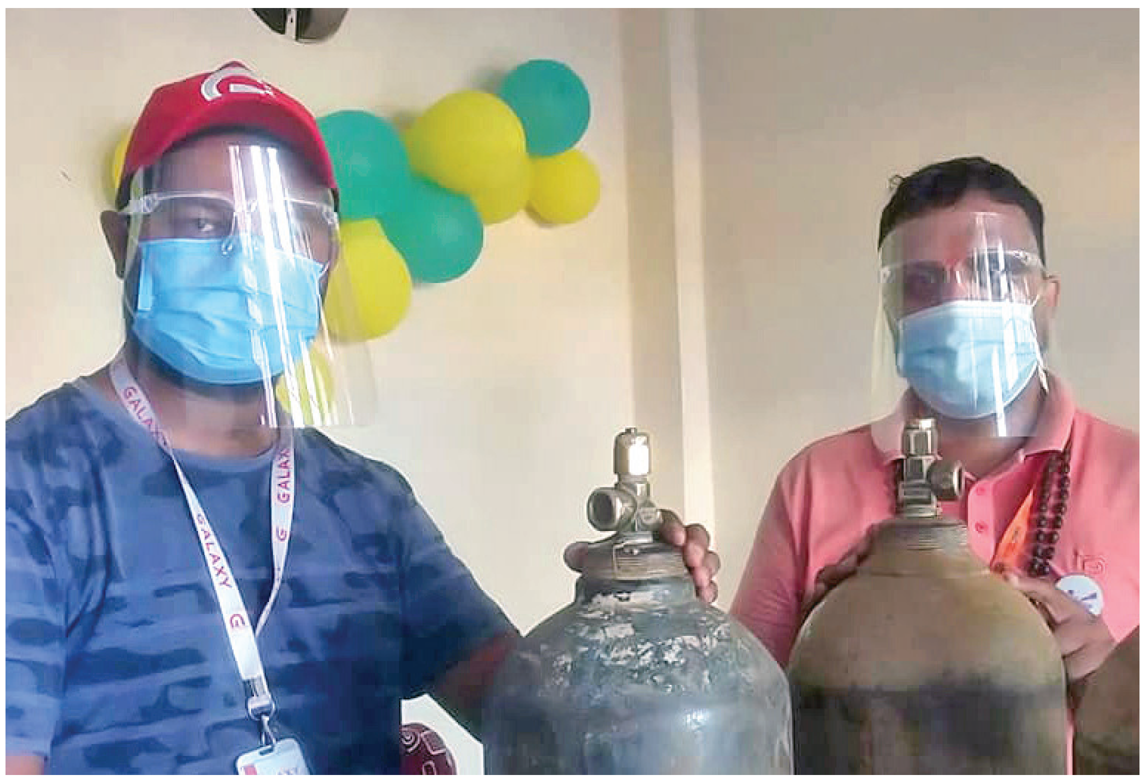

अपने केना बचब कहके समयमे एहन अभियान चलेनाई पक्के सहज नै छलै । लेकिन सुर्खेतके ई नौजवानसभ कोभिडके गम्भीर बिमारीके श्वास बाटके हिम्मत केलक । शुरुमे सामाजिक सञ्जाल फेसबुक मार्फत "कोभिड संक्रमितके लेल अक्सिजन सिलिण्डर किन हमर एक हजार' अभियान चलेलैथ । अखनके भर्चूअल माध्यमसँ अभियान एकाएक देश-विदेशमे पहुचल । बहुतेकोई अभिरुची देखेलैथ, धमाधम आर्थिक सहयोग जुट लागल । अखनतक ८ लाख रुपैया जम्मा भेल अभियानकर्मी कहलैथ ।

५ दिनतक बिमारी तथा बिमारी संगे रहवला आ स्वास्थ्यकर्मीके पौष्टिक स्वादिष्ट खाना तथा स्वास्थ्यकर्मीके नास्ता व्यवस्था कलक शुरु कएलगेल ई अभियान अखन अक्सिजन सहित सुर्खेतमे खासे प्रयोगमे नै आएल एकटा एमबुलेन्स किराया मे ललक नि:शुलक संञ्चालन कलरहल छै । नयाँ एम्वुलेन्स सञ्चालनके लेल प्रक्रिया आगु बढिरहल छै ।

समुहसँ अपने गाडीके प्रबन्ध कलक नेपालगञ्जसँ अक्सिजनके आपुर्ति कल रहल छै । स्वास्थ्यकर्मीसभके मांग अनुसार जरुरतके स्वास्थ्यके सामानसभ सेहो उपलब्ध करारहल छैथ । अभियानकर्मी मे सँ एक खगेन्द्र कहैत छैथ,

> **विपत्तीमे सरकार आपन नै होईछै, हमसंगीसभ मिलक संक्रमितके किछ सहयोग कएल जालसकैय कि कहिक लागल छी ।**

अखन हुनकासभके बिमारीसभके श्वास बचाब बहुते मेहनत कर पैर रहल छै ।

भोइसेस आउट लाउड - मेरो कुरा

१०० टा सघन देखभाल ईकाई स्तरके देखभाल हमसभ कर्णाली प्रदेशमे दलए रहल छी । जँ संक्रमण दर बढैत गेलै, हमसभ एकरा रोक नै सकलौ, सामाजिक अनुशासन (विवाह, मुण्डनसंस्कार लगाएत) कायम राख नै सकलौ त, हमरासभ लग भेल स्वास्थ्य पूर्वाधार सँ नै पहुचत । हमसभ कोभिडके दोसर लहर सँ बहुते बात सिखने छी । कोभिड विरुद्धके लडाईंम अग्रपंक्तिमे काम करवलाके हैसियत सँ आम नागरिक के हम दूटा बात प्राथमिकतासँ पालना कर आग्रह कर चाहैछी । पहिल, अनुशासनके पालना करी आ दोसर, कोभिडके कोनो भी लक्षण महसुस होईते देरी परिक्षण कराऊ । स्वास्थ्य संरचनासंगे ई दुटा बातपर ध्यान देलापर कोभिड नियन्त्रण सम्भव छै ।

डा. नवराज केसि

कर्णाली प्रदेश अस्पताल

पुष्पा भण्डारी

सवारी चालक,
धनगढी उप-महानगरपालिका सरसफाई विभाग

जखन जखन बन्दाबन्दी होईछै अधिकाशं क्षेत्र बन्द होईछै लेकिन, हमरासभके पहिल सँ आरो बेसी दौड परैत अछि । पहिले १२ घण्टा काम कर परेत छल त, कोभिड - १९ के संक्रमणके बीच २४ सो घण्टातक सेहो काममे खट परल । हमसभ सबके घरदुवाईर सँ निकलल गन्दा सँ ललक क्वारेन्टाईन व्यवस्थापनके काम सेहो कलरहल छी । कोभिडके पहिल लहर शुरु भेलापर नगरपालिका मास्क आ पञ्जा उपलब्ध करेने छलै लेकिन, बादमे सुरक्षा साधन विना हाथमे पोलिथिन बान्हिक सेहो काम कर परल । एहि दोरान हम सेहो संक्रमित भेलौ । अखन कोभिड-१९ के दोसर लहर एलापर सेहो अवस्था ओहने छै । लेकिन, जे होई हम अपन जिम्मेबारी निस्वार्थ रुप सँ निर्वाह कलरहल छी ।

FAIR FACTS

is a product of:

CIVIC ACTION TEAMS

फेयर फ्याक्ट्स एकटा खुला अभियान छै, जै सँ नागरिक, नेतृत्वकर्ता आ बहुतोरास निकायके एक सुत्रमे जोडैत अछि । साथसाथे, अई सँ कोभिड - १९ सम्बन्धी गलत सूचना आ हल्लासँ निमन्त्रीत करवला समस्याके तथ्यपर आधारित जानकारीके माध्यमसँ समाधान करैत छै । कोरोना भाईरस सँ आमन्त्रीत अखनके अवस्थामे सेहो स्वास्थ्य सेवा, जीविकोपार्जन आ सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी विषयमे जल्दी आ विश्वसनिय सूचनाके जरुरतके जोड् दैत छै । तै सँ सेहो हमसभ स्पष्ट तथ्यके माध्यम सँ परिवर्तनके संबाहक अभियन्ताके एकटा मजबुत संजाल बनाक महामारीके समयमे नै सुनल खिस्सा आ आवाजसभके शक्तिके निषपक्ष आ न्यायोचित प्रतिकार्यमे उपयोग कर सहयोग करैत छी।

कोभिड - १९ मात्रै स्वास्थ्यसँ सम्बन्धित संकटमात्रै नै छै, अई सँ शासन प्रणालीके जवाफदेहिता आ निष्ठाके सेहो प्रभावित करैत छै । तै सँ कोरोना भाईरसके हराबके लेल हमसभ तथ्यके खोजी करैत छी, जरुरी जानकारी प्रसार करै छी आ अईके लेल बृहत संजाल बनाबैत छी ।

Brought to you by:

accountabilitylab communities

DISCLAIMER

अई अंकमे समेटलगेल हल्ला, सवाल तथा सूचनासभ, बहुतोरास संस्था तथा व्यक्ति, नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय आ विश्व स्वास्थ्य संगठनके वेबसाईट, सामाजिक सञ्जाल, ७ टा प्रदेशमे रहल कम्युनिटी फ्रन्टलाईनर्स आ सिभिक एक्सन टिम विगत एक सप्ताहमे बहुतो आदमीसभसंगेके प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष संवादसँ संकलन कएलगेल छै । विषयके महत्व, सान्दर्भिकता आ तीव्रताके ध्यान दलक हल्ला, सवाल तथा जिज्ञासासभ छनौट कएलगेल छै । अई अंकमे समेटलगेल जानकारी बुलेटिन प्रकाशित भेल मिति तक सत्य छै ।

REACH OUT TO US ON

- @CivicActionTeams
- @civacts
- @CivActs
- Civic Action Teams
- /accountability_lab

Email: civactsnp@accountabilitylab.org
Phone: 9851203219